

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Filozofická fakulta

Ústav hudební vědy

Sdružená uměnovědná studia

Michaela Píšová (416016)

Módní vlny

Téma: Inspirace a hranice v módním průmyslu

Semestrální práce

Úvod do uměnovědných studií (USK_01)

Vyučující: Mgr. David Balarin

V Brně 29. 12. 2012

Inspirace a hranice v českém i zahraničním módním průmyslu jsou tématem pro tuto semestrální práci, kde se chci zabývat především módními vlnami v tvorbě módních návrhářů. Při čtení a prohlížení dvou svazků s názvem Móda – z dějin odívání 18. a 19. století (1) mě velmi nadchnuly dobové kostýmky. Jde zde zveřejněna tvorba od světových špiček v módním průmyslu, ale také skvostná díla od neznámých autorů, jenž lidské oko snadno a nevědomky přiřadí někomu slavnému.

Dámská rokoková móda se nesla v základním duchu elegance, rafinovanosti a zdobnosti, avšak vstupovaly sem rovněž prvky rozmarnosti, výstřednosti a koketerie. Dámské šaty 18. století byly vytříbenou okrasou. S příchodem nové vlny se ženy rychle chopily příležitosti a obzvláště u dvorních kostýmů se předháněly v nádheře a šarmu. (2)

I v dnešní době mají ženy touhu po krásných šatech, které budou elegantní, zdobné či výstřední. Inspirace sahá hluboko do historie a nedá se tedy s úplností říct, že dříve se ženy oblékaly jinak. Ony se oblékaly stejně, chtěly být také krásné a moderní. Kdybychom neměli možnost vidět fotografie módy z 18. a 21. století, mohli bychom říct, že posun v módě nenastal a že lidé jsou bez nápadů, stále nosí šaty, které mají nějakou barvu a tvar. Ale právě tvar a stále se zvyšující nároky jsou tím pravým klíčem pro návrháře, jenž je nutí se inspirovat a tvořit něco novějšího.

Tvary a barvy se mění plynule. Stačí se podívat na začátek 20. století. Až tehdy Gabrielle Chanel, zvaná Coco, navrhla „malé černé“. Jednoduché černé šaty, které má v šatníku snad každá žena a jež jsou považovány za nesmrtelné. To je jedna z módních vln. Inspiraci v tvorbě této návrhářky dodnes hledají mnozí jiní návrháři. Důkazem toho je i kolekce Jakuba Polanky. Často jsou vidět v základu jeho šatů „male černé“, pouze obměněné jinou látkou, barvou a tvarem. Dodává šatům plastický efekt, kromě odstínu si hraje i s leskem nově přidané barvy. (3) Tato kolekce se podobá hliníkovým šatům od Paco Rabanne z roku 1967. (4) Jakub Polanka se třeba nemusel inspirovat tvorbou Paco Rabanne, je to jen důkaz, že vlny módy se na nás hrnou a lze neustále tvořit a vymýšlet nové, či podobné umění, ale vždy se něčím inspirováme. Ať už přírodou, obrazy, designem nábytku, doplňků a podobně. Módní vlny jsou tedy jakýmsi opakujícím se trendem v každé době, vlna inspirací pro návrháře. A hranice ve tvorbě samotných tvůrců je nevyjádřitelná, poněvadž nikdy nevíme, čím nás ohromí Karl Lagerfeld nebo Blanka Matragi. Známe jejich typické kolekce a specifické rysy, naproti tomu neznáme oděvy druhé poloviny 21. století. Hranice v umění pro tvůrce by se daly pokládat za jakýsi neuchopitelný klíč, jenž se snaží uchytit a ukázat světu něco nového.

Elsa Schiaparelliová odstartovala kariéru navrhováním sportovního oblečení. Postupně tvůrčí oblast rozšířila o městské odívání a večerní šaty. Elsa nejúžeji spolupracovala se soudobými malíři. Nechala se ovlivnit dadaismem a pro výstřední oděvní a kloboučnické kreace čerpala náměty ze surrealismu. Leč výtvarné umění pro ni nezůstalo pouhým zdrojem inspirace, neboť malířská díla začleňovala přímo do návrhů. Na šatech Schiaparelliové se skvěly původní skici Salvadora Dalího a Jeanna Cocteaua, ať už ve formě tisku nebo výšivky. (5)

Tato návrhářka experimentovala v úmyslu překročit hranice přetvarováním oděvu. Návrháři se většinou neinspirovali siluetou a ladnými ženskými křivkami, už tehdy ve 20. století chtěli svoji tvorbu obohatit netradičními prvky. Vedle těchto odvážných návrhářů tu byli i klasičtí, například Jacques Fath. Modely bez velmi výrazných prvků, jednoduché střihy i barvy. Avšak v jednoduchosti se skrývá krása a i tento prvek se neustále opakuje a vrací na nynější módní mola.

Za královnou, ne-li císařovnu, je v české módní tvorbě považována Blanka Matragi. Vytváří šaty pro arabské princezny a její šaty by doma chtěla mít nejedna z žen. Mnozí její šaty považují za kýč, jiní za splněný sen. (6) Poohlédneme-li se za inspirací Blanky Matragi, nemusíme jít příliš daleko. Její zaměření na střední škole se velmi podobá jejímu současnému oboru. Navštivovala sklářskou střední školu a inspirací jí tak mohl být každý tvar vytvořený ve sklářské dílně. Ačkoli školu dostudovala, zvolila si odvětví módního průmyslu. Módní vlna zvaná Haute Couture, tu Blanka tvoří již od svých začátků. Hranice pro ni neexistují. Jednou tvoří snové šaty podobající se motýlím křídům, podruhé do svých modelů vsouvá ornamentální linie či opticky klamavé znaky. Zda si návrhářka půjčila motivy ke své tvorbě ze sklářského průmyslu, či se inspirovala v módě cizí, je jen dohadou. Efektní černobílé kombinace se hrají s motivem kosočtverců, barvené pak s pruhy. (7) Je to jedna opět jedna z módních vln. Ve tvorbě Blanky se vrací typické znaky módy z konce druhé poloviny 20. století. Uběhne ještě pár desetiletí a různí analytici budou moci vypočítat rozmezí mezi jednotlivými módními vlnami. Otázkou však zůstává, zda by svými výpočty nenarušili tradiční návraty vracejících se módních trendů. Inspirace se zdá být nesmrtelná a nekonečná, lze ji dohledat všude, kam se člověk podívá.

1. **Minamimachi, Schichi-jo Goshonouchi a Shimogyo-ku, Kyoto.** *MÓDA - Z dějin odívání 18., 19. a 20. století.* Bratislava : Slovart, 2011. 978-3-8365-2553-4.

2. **Suoh, Tamami.** *MÓDA - Z dějin odívání 18., 19. a 20. století.* Bratislava : Slovart, 2011. 978-3-8365-2553-4.

3. **Peán, Berta.** *Jakub Polanka představil nové módní prvky.* [[online]] 2012. 1213-6328.

4. 20. století. [autor knihy] Shimogyo-ku, Kyoto Shichi-jo Goshonouchi Minamimachi. *MÓDA - Z dějin odívání 18., 19. a 20. století.* Bratislava : Slovart, 2011, str. 570.

5. **Koga, Reiko.** Umění a móda. [autor knihy] Shimogyo-ku, Kyoto Shichi-jo Goshonouchi Minamimachi. *MÓDA - Z dějin odívání 18., 19. a 20. století.* Bratislava : Slovart, 2012.

6. **Peán, Berta.** *Blanka Matragi umí navrhovat také pro obyčejné ženy.* [online] 2012. 1213-6328.

7. —. *Blanka Matragi umí navrhovat také pro obyčejné ženy.* [online] 2012. 1213-6328.